

2007-11-19

Jordbruksdepartementet

EU-nämnden
Miljö- och jordbruksutskottet
Kopia: SB EU-kansliet
Riksdagens Kammarkansli

Kommenterad dagordning inför Jordbruks- och fiskerådet den 26-27 november 2007

1. Godkännande av dagordningen

2. Godkännande av A-punktslistan

**3. Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet:
Förberedelse av GJP-reformens "hälsokontroll" (enligt artikel 8 i förordning
(EG) nr 1782/2003)**

– Föredragning av kommissionen och diskussion

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

-

Bakgrund

Kommissionen kommer den 20 november 2007 att offentliggöra ett meddelande till rådet och Europaparlamentet om den förestående översynen av 2003 års reform av den gemensamma jordbrukspolitiken, även kallad "hälsokontrollen". Enligt framkomna uppgifter är det kommissionens avsikt att låta följande områden stå i fokus;

För det första vill kommissionen förenkla, strömlinjeforma och effektivisera systemet för direktstöd. Med detta avses i huvudsak fortsatt frikoppling av stöd, utökad modulering (överföringar av medel till landsbygdsutvecklingsåtgärder), införande av en högsta och en lägsta gräns för utbetalning av stödbelopp samt förnyelse av tvärvillkorens syfte och räckvidd (de krav inom folkhälsa, djurhälsa, växtskydd, miljö, djurskydd samt skötselkrav för åkermark och betesmark som

lantbrukaren måste följa för att erhålla fullt gårdsstöd). Medlemsstaterna kommer härvid sannolikt få tillfälle att se över sina nationella gårdsstödm modeller för att få till stånd en breddad tillämpning av regionaliserat enhetligt arealstöd. Hälsokontrollen förväntas vidare omfatta en granskning av kvarvarande marknadsinstrument (exportbidrag, intervention, privat lagring och kvotsystem), för att utröna om dessa fortfarande är tidsenliga och motsvarar sina syften samt är förenliga med de principer som styr den internationella handeln. Kommissionen har också sagt sig vilja ta upp frågan om framtida utmaningar, som t.ex. klimatförändring, utvecklingen på bioenergiområdet, vattenhushållning och bevarande av biologisk mångfald. Det finns även tecken på att risk- och krishantering kan bli föremål för diskussion.

Förslag till svensk ståndpunkt

Den svenska regeringen överlämnade i maj 2007 till jordbrukskommissionär Fischer-Boel ett "icke-papper" som närmare anger Sveriges prioriteringar inför hälsokontrollen. Bland de förändringar som förespråkas i icke-pappret ingår förenkling av systemet för direktstöd, framför allt vad gäller det samlade gårdsstödet och tvärvillkoren, frikoppling av alla befintliga kopplade stöd före 2013 samt förnyade regler om fördelning av de medel som härrör från modulering. Sverige förespråkar vidare ett avskaffande av alla kvarvarande prisstöd, såsom exportbidrag, avsättningsfrämjande stöd och interventionsåtgärder, liksom alla kvarvarande produktionsbegränsningar. Icke-pappret klargör slutligen att Sverige inte ser något behov av att införa horisontella riskhanteringssystem som en del av den gemensamma jordbrukspolitiken.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för behandling i EU-nämnden.

4. Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare beträffande stödsystemet för bomull

– Föredragning av kommissionen

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att Europaparlamentets yttrande inhämtats.

Bakgrund

I det så kallade Medelhavspaketet som reformerades 2004 ingår i samma förordning stödet för bomull, tobak, humle, olivolja samt bordsoliver. Beslutet från 2004 innebär bland annat att bomullsstödet delvis frikopplas. Spanien, som var kritiska till bomullsreformen, anmälde beslutet till EG-domstolen med motivering att analysen som låg till grund för reformen var bristfällig. EG-domstolen gav den 7 september 2006 Spanien rätt vad gäller bomullsstödet och har annullerat den delen av reformen (mål C-310/04).

Mot bakgrund av EG-domstolens beslut presenterar nu kommissionen ett nytt förordningsförslag för bomullsstödet. Det nya reformförslaget innebär inga större förändringar jämfört med beslutet 2004 dvs. 65 % av det historiska produktionsstödet (2000 – 2002) utgörs av direktstöd som frikopplas och ingår i gårdsstödet samt 35 % av det historiska stödet produktionskopplas. Ett nytt inslag är att kommissionen åtar sig att undersöka möjligheten till särskilda marknadsföringsåtgärder för bomull producerad inom gemenskapen. Förslaget innebär även en budgetbesparing med ca 3 miljoner euro.

Förslaget medför inga direkta konsekvenser för Sverige då ingen odling sker i landet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige anser principiellt att det produktionskopplade stödet bör slopas helt och i stället ingå i det omstruktureringsstöd som främjar åtgärder för landsbygdsutveckling.

I den nu uppkomna situationen där förslaget lagts som en följd av kravet på en konsekvensanalys bör Sverige kunna acceptera frikopplingsgraden som beslutades 2004, vilket också är det kommissionen nu föreslår. Sverige bör dock ifrågasätta behovet av särskilda marknadsföringsåtgärder för EU-bomull.

EU-nämnden

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden i april 2004.

5. (ev.) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om definitioner, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker

– Antagande

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 95 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter medbeslutandeförfarande med Europaparlamentet enligt artikel 251.

Bakgrund

Kommissionen antog den 15 december 2005 ett förslag till en ny förordning om spritdrycker med syfte att förenkla och göra det lättare att tillämpa regelverket om spritdrycker. Den nu gällande förordningen är från 1989. Förslaget till ny förordning är anpassat till nya tekniska krav samt WTO-regler som tillkommit efter att nu gällande regelverk beslutades. Förslaget har varit uppe på ministerrådet i oktober 2006 och i april 2007. Den text som nu ska antas på ministerrådet har accepterats av Europaparlamentet och även genomgått notifieringsprocessen inom WTO.

För mer information, se bilaga 1.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar den överenskommelse i första läsningen som har uppnåtts, men ett översättningsfel i den svenska versionen måste korrigeras innan förordningen antas. Sverige anser att det är positivt att reglerna uppdateras i takt med den tekniska utvecklingen så att tillämpningen underlättas. Det är ytterst angeläget för Sverige, både ur ekonomisk och politisk synvinkel, att vissa begrepp och definitioner t. ex. av vodka förbättras, så att den återspeglar svenska traditioner beträffande råvaror och skyddar vodkans anseende internationellt. Sverige har för avsikt att rösta för ordförandeskapets förslag till ny förordning om spritdrycker, under förutsättning att det ovan angivna översättningsfelet rättas till, men avser att lämna en röstdeklaration angående märkningen av vodka och smaksatt vodka. Sverige hade helst sett att samma regler för märkning av råvarorna hade gällt för de båda kategorierna vodka respektive smaksatt vodka.

EU-nämnden

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 24-25 oktober 2006.

6. (ev.) Förslag till rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare samt förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) (Tvärvillkor)

– *Riktlinjedebatt*

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 37.2 i EG-fördraget. Beslut fattas i rådet med kvalificerad majoritet efter att yttrande från Europaparlamentet inhämtats.

Bakgrund

Kommissionen presenterade under våren 2007 en rapport om tillämpningen av systemet med tvärvillkor (de krav inom folkhälsa, djurhälsa, växtskydd, miljö, djurskydd samt skötselkrav för åkermark och betesmark som lantbrukaren måste följa för att erhålla fullt gårdsstöd). Vid jordbruks- och fiskerådet i juni 2007 antogs rådsslutsatser på bas av rapporten.

I augusti 2007 lade kommissionen fram förslag till ändringar av systemet i linje med slutsatserna i rapporten. Förslagen innebär att de nya medlemsstaterna ska ha samma infasningsperiod om tre år för verksamhetskraven (skötselkraven gäller redan) som de gamla medlemsstaterna haft. Vidare föreslås att den nuvarande förfogandeperioden för skiften på 10 månader ska begränsas till att brukaren förfogar över skiftena vid ett datum som fastställs av varje medlemsstat och som får utgöra sista datum för ändring i ansökan. Kommissionen föreslår även att medlemsstaterna ska kunna besluta om att inte tillämpa avdrag som är 50 euro eller lägre under ett kalenderår samt att inte göra avdrag för små tvärvillkorsavvikelser, förutom vid avvikelser som innebär en direkt risk för djur- eller människohälsa. I båda fall ska dock uppföljning ske om avvikelserna inte åtgärdas direkt.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige är positiv till förenklingsförslagen. Dock anser Sverige att gränsen för avdrag bör höjas till 100 euro, eftersom detta ger en större förenkling ur administrativ synvinkel. Dessutom sammanfaller 100 euro med andra gränser gällande stödsystemen.

EU-nämnden

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 26-27 september 2007.

7. Förslag till rådets förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för vin och om ändring av vissa förordningar

*–Riktlinjedebatt**Dokumentbeteckning*

11361/07 AGRIORG 74 AGRIFIN 73 WTO 140

Rättslig grund

Artikel 36 och 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att yttrande från Europaparlamentet inhämtats.

Bakgrund

Kommissionen presenterade i juli 2007 ett förslag till reform av marknadsordningen för vin.

Förslaget syftar till att stärka den europeiska vinsektorns konkurrenskraft, förbättra ryktet för EU:s kvalitetsviner, återta förlorade samt vinna nya marknadsandelar. Avsikten är att skapa en marknadsordning som består av tydliga, enkla och effektiva regler som leder till balans mellan utbud och efterfrågan, skapar en ordning som tillvaratar de bästa av EU:s vintillverkningsmetoder, förstärker samhällsstrukturen på landsbygden samt försäkrar att all produktion är miljövänlig.

Förslaget innehåller i huvudsak;

- Stöd till röjning av 200 000 ha vinareal
- Införande av frikopplade stöd till all vinareal, inklusive den röjda arealen
- Införande av nationella anslag (tidigare kallat nationella kuvert). Medlemsstaterna kan själva bestämma vilka åtgärder som ska ingå utifrån en given meny. Över 2/3 delar av budgeten, ca 850 miljoner euro ska gå till de nationella anslagen. Medlen fördelas enligt vissa objektiva kriterier
- Överföring av medel till landsbygdsåtgärder motsvarande 400 miljoner euro
- Nuvarande marknadsreglerande åtgärder som destillationsstöd, stöd till privat lagring samt druvmuststöd tas bort direkt. Systemet med planteringsrätter avskaffas fr.o.m. år 2014.
- Förenklade regler för tillverkningsmetoder och märkning
- Nya regler för berikning med vin. Bland annat föreslås att möjligheten att tillsätta socker ska tas bort
- Satsningar på marknadsföring
- Nytt system för ursprungsbezeichnungar samt geografiska beteckningar

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens syn på behovet av en djupgående reform. Vinsektorn är i stort behov av reformering p.g.a. den bristande konkurrenskraften samt det komplexa regelverk som präglar den nuvarande marknadsordningen. Reformen bör vara ett steg mot en avreglerad vinsektor, med en kort övergångsperiod. Sverige anser dock inte att kommissionens förslag i alla delar överensstämmer med innebörden av en djupgående reform.

Det är positivt att rådsförordningen görs mer marknadsorienterad i och med förenklad regelbörda kring framförallt märkningsregler och tillverkningsmetoder, överföring av medel till landsbygdsåtgärder och frikoppling av stöd. Sverige välkomnar att årgång och druvsort får märkas på vin, men förordar att nuvarande regler om berikning bibehålls. Det är positivt att marknadsordningen i större utsträckning utformas mer lik andra marknadsordningar genom införande av frikoppling och landsbygdsåtgärder.

Sverige är dock mycket kritiskt inställt till införandet av de nationella anslagen. Anslagen innehåller vissa åtgärder som Sverige har svårt att acceptera. Till stor del innebär det att nuvarande marknadsreglerande åtgärder flyttas över till de nationella anslagen (vilket gör att syftet med reformen till viss del uteblir) med risk för sämre insyn och kontroll. Sverige anser att större fokus bör ligga på frikoppling av stöden. Sverige är vidare kritiskt till att EU gemensamt ska finansiera marknadsföring av vin från EU i tredje land och att dessutom en viss summa i de nationella anslagen ska öronmärkas för detta ändamål. Sverige anser att reformen bör leda till budgetbesparingar.

EU-nämnden

Frågan har tidigare varit föremål för samråd i EU-nämnden inför jordbruks- och fiskeråden den 16 juli, den 26-27 september och den 22-23 oktober 2007.

8. EG/Norge: årliga samråd under 2008

– Information från kommissionen

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

-

Bakgrund

Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken förhandlar EG årligen med Norge om fiskekvoter och övriga regler för fisket för kommande år på gemensamma och gemensamt förvaltade bestånd i Nordsjön, Skagerak och Kattegatt. Årsförhandlingarna baseras på långsiktiga fiskeavtal mellan EG och Norge. Förhandlingsresultaten förs in i EU:s TAC - och kvotförordning som fastställs vid jordbruks- och fiskerådet i december. När jordbruks- och fiskerådet hålls den 26-27 november kommer två förhandlingsrundor att ha genomförts med Norge. Troligtvis har förhandlingarna med det avslutats. Vid novemberrådet är avsikten att kommissionen ska informera om resultatet av /eller de pågående förhandlingarna. Då avtalet med Norge bl.a. rör fisket på

viktiga gemensamma bestånd i Nordsjön med omgivande vatten är det väsentligt att de kan slutföras i god tid innan beslutet vid jordbruks- och fiskerådet i december om 2008 års TAC och kvoter.

För svenskt vidkommande har fem frågor varit av störst vikt i enlighet med redovisningen till EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet i oktober. De har varit sillen i Skagerak/Kattegatt, möjligheten till byten av fiskemöjligheter mellan EU:s medlemsländer och Norge, ökad selektivitet och skydd av lekområden i torskfisket i Nordsjön, tobisfiskets förvaltning och fördelning, samt att de oreglerade arterna under 1966-års tillträdesavtal (Danmark-Norge-Sverige) blir föremål för en kartläggning.

Förslag till svensk ståndpunkt

I de fall förhandlingarna med Norge inte är avslutade ska Sverige peka på de av de svenska prioriteringarna som fortfarande inte beaktats.

Sveriges övergripande målsättning har varit att tillse att den gemensamma fiskeripolitikens regelverk följs. Det gäller inte minst grundförordningens målsättning och principer om försiktighetsansatsens tillämpning baserat på välgrundade vetenskapliga råd och gradvist införande av ekosystemansatsen. Det innebär i praktiken att ICES (Internationella Havsforskningsrådet) rådgivning ska vara vägledande för förvaltningsbesluten. Långsiktiga förvaltnings- och återuppbyggnadsplaner bör följas alternativt snarast upprättas.

EU-nämnden

Frågan har tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 22-23 oktober 2007.

9. Förslag till rådets förordning om upprättande av en flerårig återhämtningsplan för tonfisk i östra Atlanten och Medelhavet

– Politisk överenskommelse

Dokumentbeteckning

8308/07 PECHE 100

Rättslig grund

Artikel 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet.

Bakgrund

Europeiska gemenskapen deltar i regionala fiskeriorganisationer som fastställer ramarna för det regionala samarbetet för att bevara och förvalta vissa fiskbestånd av långvandrande arter. Dessa organisationer antar rekommendationer, bland annat TAC (totala tillåtna fångstmängder) och kvoter, tekniska bestämmelser om minsta storlek på

fisk, fredningsområden och fredningstider, begränsning av fiskeansträngning samt kontrollåtgärder.

Vid sitt årliga möte 2006 antog ICCAT (Internationella kommissionen för bevarande av tonfiskbestånden i Atlanten) en 15-årig återhämtningsplan för tonfisk i östra Atlanten och Medelhavet. Syftet med förslaget är att på gemenskapsnivå genomföra ICCAT:s återhämtningsplan för tonfisk för planens hela löptid. De rekommendationer som antagits av de regionala fiskerierorganisationerna är direkt verkställbara i gemenskapen och i medlemsstaterna. För tydlighetens och öppenhetens skull införlivas de ändå i en förordning, för att förtydliga dem så att de kan tillämpas bättre av medlemsstater och fiskare.

För att bygga upp beståndet föreskriver ICCAT:s återhämtningsplan en minskning av TAC fram till 2010, begränsning av fisket inom vissa områden och tidsperioder, en ny minsta storlek, åtgärder för sport- och fritidsfiske samt kontrollåtgärder och genomförande av ICCAT:s ordning för ömsesidig internationell inspektion för att säkra återhämtningsplanens effektivitet.

Förslaget har behandlats grundligt på olika nivåer i ministerrådet. Den kvarstående fråga som främst varit föremål för diskussion är att vissa medlemsstater motsätter sig att kommissionen kompletterar med förslag (upprättande av fiskeplan) som inte framgår av ICCAT:s beslut. Kommissionen menar dock att kompletteringarna är nödvändiga för att täppa till oklarheter i tolkning av bestämmelserna.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige har inga direkta fiskeintressen i området men anser det angeläget att förordningen antas snarast mot bakgrund av behovet för bevarandeåtgärder.

EU-nämnden

Frågan har tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 11-12 juni 2007.

10. Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Handlingsplan 2006 – 2008 för förenkling och förbättring av den gemensamma fiskeripolitiken

- Information från kommissionen

Dokumentbeteckning

14961/07 PECHE 334

Rättslig grund

-

Bakgrund

Kommissionen presenterade 2002 en generell handlingsplan för förenkling och förbättring av Europeiska gemenskapens lagstiftning. Syftet är att utforma lagstiftningen så att den är mer effektiv och transparent såväl för medlemsstaterna som för allmänheten. Genom detta ska konkurrens, tillväxt och hållbar utveckling främjas och bidra till målen enligt Lissabonstrategin.

Avseende den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) antogs vid jordbruks- och fiskerådet i april 2005 rådsslutsatser om förenklingsarbetet av GFP och kommissionen uppmanades att presentera en handlingsplan för detta arbete. En handlingsplan presenterades vid jordbruks- och fiskerådet i december 2005. Handlingsplanen innehåller de åtgärder kommissionen planerar att genomföra under 2006-2008.

Hur arbetet med handlingsplanen fortskrider ska avrapporteras under varje ordförandeskap. Kommissionen avser under denna dagordningspunkt att redogöra för nuläget i arbetet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige anser att det är positivt att kommissionen fortsätter förenklingsarbetet och kontinuerligt avrapporterar till rådet. Sverige har tidigare ställt sig positivt till kommissionens handlingsplan med utpekade åtgärder för hur förenklingsarbetet ska fortgå. Särskilt åtgärder för ökad framförhållning i lagstiftningsprocessen kan underlätta förenklingsarbetet. I detta ligger även en förankring av förslag hos berörda aktörer, främst via regionala rådgivande nämnder, vilket ska skapa en ökad förståelse och legitimitet för regelverket.

EU-nämnden

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 16-17 april 2007.

11. - Meddelande från kommissionen till rådet, parlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om en ny gemenskapsstrategi för att förebygga, hindra och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske

- Förslag till rådets förordning om ett gemenskapssystem för att förebygga, hindra och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske

- Information från kommissionen

- Information från ordförandeskapet (Rapport från Lissabonkonferensen)

Dokumentbeteckning

14237/07 PECHE 306

14236/07 PECHE 305

Rättslig grund

Artikel 37 i EG-fördraget. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet.

Bakgrund

Kommissionen presenterade den 23 oktober 2007 ett meddelande och ett förslag till förordning som innebär en ny strategi för hur frågan om olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske) ska hanteras av gemenskapen. Eftersom tidigare handlingsplaner har visat sig vara otillräckliga föreslås nu en omfattande och ingripande plan i syfte att säkra och uppnå spårbarhet i fiskens hela leveranskedja. Förslaget innebär att man inte enbart fokuserar på fiskeverksamheten utan även integrerar kontroll av handelsledet vid import av fisk. Vidare sätts press på flaggstater både inom och utom gemenskapen för att de ska ta ansvar för att följa upp och kontrollera att fisket bedrivs i enlighet med gällande regler. Regionala fiskerierorganisationer bedöms vara särskilt lämpliga för att stärka samarbetsinsatser som syftar till att kontrollera efterlevnaden av bestämmelser. Genom bilaterala avtal vill man också främja utvecklingsländerns möjligheter till uppföljning och kontroll av fiskebestämmelser.

Kommissionen kommer vid jordbruks- och fiskerådet i november att informera om sitt meddelande och sitt förslag till förordning. Mot bakgrund av att förslaget är omfattande och genomreglerande till sin utformning kommer förslaget inte att behandlas under det portugisiska ordförandeskapet.

Det portugisiska ordförandeskapet kommer vid novemberrådet att informera om den ministerkonferens som hölls i Lissabon den 29 oktober 2007 om IUU-fiske.

Förslag till svensk ståndpunkt

Sverige anser, mot bakgrund av i första hand biologiska, men också ekonomiska och sociala skäl, att det är angeläget att vidta skärpta åtgärder mot IUU-verksamhet.

Sverige välkomnar meddelandet och förslaget till förordning men då förslagen är av omfattande karaktär har Sverige i nuläget lämnat en granskningsreservation. Förslaget och meddelandet är ute på remiss till den 23 november 2007.

Sverige välkomnar även ordförandeskapets initiativ att anordna den ministerkonferens om IUU-fiske, som hölls i oktober 2007.

EU-nämnden

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden.